

EUROPESE COMMISSIE

DIRECTORAAT-GENERAAL

PERSONELE MIDDELEN EN VEILIGHEID

Directoraat HR.D – Gezondheid & welzijn – Arbeidsomstandigheden

HR.D.3 - Medische dienst - Brussel

RAAMCONTRACT VOOR LEVERINGEN

NR. – HR/R1/PO/2018/030

1. De Europese Unie (hierna "de Unie" genoemd), vertegenwoordigd door de Europese Commissie (hierna "de aanbestedende dienst" genoemd), die voor de ondertekening van dit raamcontract wordt vertegenwoordigd door de ..., directeur, directoraat-generaal Personele Middelen en Veiligheid, directoraat Gezondheid & welzijn – Arbeidsomstandigheden,

enerzijds, en

2. *[volledige officiële benaming]*

[officiële rechtsvorm]

[wettelijk registratienummer of nummer van identiteitskaart of paspoort]

[volledig officieel adres]

[btw-nummer]

[, aangesteld als leider van de combinatie door de leden van de combinatie die de gezamenlijke inschrijving heeft ingediend]

([hierna gezamenlijk] "de contractant" genoemd), die voor de ondertekening van dit raamcontract wordt vertegenwoordigd door [voornaam/naam, functie van de wettelijke vertegenwoordiger en naam van de onderneming in het geval van een gezamenlijke inschrijving],

anderzijds,

ZIJN TOT OVEREENSTEMMING GEKOMEN

over de **bijzondere voorwaarden, algemene voorwaarden voor raamcontracten** voor leveringen en de volgende bijlagen:

Bijlage I Bestek (referentienummer HR/R1/PO/2018/030 van [datum invullen])

Bijlage II Inschrijving van de contractant (referentienummer [invullen] van [datum invullen])

Bijlage III Model van een bestelbon

, die een integrerend onderdeel vormen van dit raamcontract (hierna "het raamcontract" genoemd).

Dit raamcontract bevat:

1. de procedure op grond waarvan de aanbestedende dienst bij de contractant goederen kan bestellen;
2. de bepalingen die van toepassing zijn op alle specifieke contracten die de aanbestedende dienst en de contractant uit hoofde van dit raamcontract kunnen sluiten, en
3. de verplichtingen van de partijen tijdens en na de looptijd van dit raamcontract.

Alle door de contractant opgestelde documenten (eindgebruikersovereenkomsten, algemene voorwaarden enz.), met uitzondering van de inschrijving, worden geacht niet van toepassing te zijn, tenzij in de bijzondere voorwaarden van dit raamcontract uitdrukkelijk anders is bepaald. In het geval van tegenstrijdigheid tussen dit raamcontract en door de contractant opgestelde documenten, heeft dit raamcontract onder alle omstandigheden voorrang, ongeacht andersluidende bepalingen in de documenten van de contractant.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
I. Bijzondere voorwaarden	4
I.1. Rangorde van de bepalingen	4
I.2. Voorwerp	4
I.3. Inwerkingtreding en looptijd van het raamcontract	4
I.4. Aanstelling van de contractant en uitvoering van het raamcontract	4
I.4.1. Aanstelling van de contractant	4
I.4.2. Termijn voor levering en terugname	5
I.4.3. Uitvoering van het enkelvoudige raamcontract	5
I.4.4. Levering	5
I.5. Prijzen	6
I.5.1. Maximumbedrag van het raamcontract en maximumprijzen	6
I.5.2. Prijsindex	6
I.6. Betalingsvoorwaarden	6
I.6.1. Voorfinanciering	6
I.6.2. Tussentijdse betaling	6
I.6.3. Betaling	6
I.6.4. Uitvoeringsgarantie	7
I.6.5. Honoreringszekerheid	7
I.7. Bankrekening	7
I.8. Contactgegevens	8
I.9. Verwerking van persoonsgegevens	8
I.10. Opzegging door een van beide partijen	9
I.11. Toepasselijk recht en geschillenregeling	9

I. BIJZONDERE VOORWAARDEN

I.1. RANGORDE VAN DE BEPALINGEN

Indien de verschillende bepalingen van dit raamcontract onderling tegenstrijdig zijn, moeten de onderstaande regels worden toegepast.

Elke verwijzing in dit raamcontract naar specifieke contracten is ook van toepassing op *bestelbonnen*.

- a) De bijzondere voorwaarden hebben voorrang op de andere delen van het raamcontract.
- b) De algemene voorwaarden hebben voorrang op de *bestelbon*/het specifieke contract (bijlage III).
- c) De *bestelbon*/het specifieke contract (bijlage III) heeft voorrang op de andere bijlagen.
- d) Het bestek (bijlage I) heeft voorrang op de inschrijving (bijlage II).
- e) Het raamcontract heeft voorrang op de specifieke contracten.

Elke verwijzing naar specifieke contracten is ook van toepassing op *bestelbonnen*.

I.2. VOORWERP

Het raamcontract betreft de huur van geautomatiseerde apparatuur voor het uitvoeren van hematologische tests en de levering van reagentia en producten die nodig zijn voor de werking en het "omnium"-onderhoud van die apparatuur.

I.3. INWERKINGTREDING EN LOOPTIJD VAN HET RAAMCONTRACT

I.3.1. Het raamcontract treedt in werking op de datum waarop de laatste van de partijen het ondertekent.

I.3.2. Met de *uitvoering van het raamcontract* mag niet worden begonnen vóór de inwerkingtreding ervan.

I.3.3. Het raamcontract wordt gesloten voor een termijn van 48 (achtenveertig) maanden, gerekend vanaf de datum waarop het in werking treedt.

I.3.4. De partijen moeten alle specifieke contracten ondertekenen voordat het raamcontract afloopt.

Het raamcontract blijft na afloop ervan van toepassing op deze specifieke contracten. De goederen en de prestaties in verband met deze specifieke contracten moeten uiterlijk negen maanden na afloop van het raamcontract zijn geleverd of uitgevoerd.

I.4. AANSTELLING VAN DE CONTRACTANT EN UITVOERING VAN HET RAAMCONTRACT

I.4.1. Aanstelling van de contractant

De aanbestedende dienst stelt de contractant aan in het kader van een enkelvoudig raamcontract.

I.4.2. Termijn voor levering en terugname

I.4.2.1 Levering van de uitrusting

De termijn voor de levering, installatie, aansluiting en inbedrijfstelling van de uitrusting bedraagt maximaal acht weken na de ontvangst van de bestelling door de contractant.

De huurperiode mag pas ingaan nadat de conformiteitsverklaring betreffende de uitrusting (artikel II.4.10) is ondertekend door de contractant en de aanbestedende dienst.

I.4.2.2 Terugname van de uitrusting

De termijn voor de terugname van de uitrusting bedraagt maximaal dertig dagen vanaf de laatste dag van de huurperiode.

I.4.2.3 Levering van de producten die nodig zijn voor de werking van de uitrusting

De termijn voor de levering van de goederen gaat in op de in het specifieke contract vermelde datum, waarbij ook rekening wordt gehouden met de bepalingen van punt I.10.3 van het bestek (bijlage I).

De leveringstermijn bedraagt maximaal 48 werkuren vanaf de ontvangst van de bestelling door de contractant.

I.4.3. Uitvoering van het enkelvoudige raamcontract

De aanbestedende dienst bestelt goederen of prestaties door de contractant per e-mail een specifiek contract toe te zenden.

Binnen vier dagen moet de contractant:

- het specifieke contract, gedateerd en ondertekend, terugzenden naar de aanbestedende dienst, of
- de motivering toezenden waarom hij de bestelling niet kan uitvoeren.

Indien de contractant herhaaldelijk weigert specifieke contracten te ondertekenen of indien hij herhaaldelijk verzuimt specifieke contracten tijdig terug te zenden, kan hij worden geacht inbreuk te maken op zijn verplichtingen uit hoofde van dit raamcontract, zoals bedoeld in artikel II.17.1, onder c).

I.4.4. Levering

Alle onderhoudswerkzaamheden, leveringen en/of installatiewerkzaamheden betreffende de uitrusting en de producten die onder dit raamcontract vallen, worden uitgevoerd op onderstaand adres.

Europese Commissie
Directoraat *Gezondheid & welzijn – Arbeidsomstandigheden*
Gebouw BRE2 6/508
Oudergemlaan 19

1040 Brussel
BELGIË

De namen van de personen die gemachtigd zijn bestellingen van de voor de werking van de uitrusting benodigde producten te plaatsen, zullen worden meegedeeld aan de contractant.

De contractant moet de Commissie minstens twee dagen van tevoren in kennis stellen van de precieze leveringsdatum. Alle leveringen moeten op werkdagen plaatsvinden op de volgende tijdstippen: van maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.00 uur.

I.5. PRIJZEN

I.5.1. Maximumbedrag van het raamcontract en maximprijzen

De maximprijzen van de goederen zijn opgenomen in bijlage II.

I.5.2. Prijsindex

De prijzen worden herzien volgens de formules van artikel II.19 en rekening houdend met de ontwikkeling van de geharmoniseerde indexcijfers van de consumptieprijzen (GICP) MUICP, die voor het eerst worden gepubliceerd in "Data in focus" van Eurostat (maandelijks) op: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/hicp/data/main-tables>

I.6. BETALINGSVOORWAARDEN

I.6.1. Voorfinanciering

Voorfinanciering: niet van toepassing voor dit raamcontract.

I.6.2. Tussentijdse betaling

Tussentijdse betaling: niet van toepassing voor dit raamcontract.

I.6.3. Betaling

1. De contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) kan verzoeken om de betaling, conform artikel II.20.6.

- *Huur van de uitrusting en onderhoudswerkzaamheden*

De contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) moet op papier een factuur toezenden voor de betaling van de huur van de uitrusting, de kwaliteitscontroles en het "omnium"-onderhoud, conform de bepalingen van het bestek. Onder de term "saldo" in artikel II.20.6 moet worden verstaan het jaarlijkse huurbedrag voor de uitvoering van het contract.

De betaling van de jaarlijkse huur tijdens de aanvankelijke looptijd van het raamcontract vindt plaats na ondertekening van de conformiteitsverklaring betreffende de uitrusting, zoals omschreven in artikel I.4.2.1 en op basis van de desbetreffende factuur. De conformiteitsverklaring betreft de conformiteit van de uitrusting en alle diensten in verband

met de levering, met inbegrip van installatie, configuratie en alle handelingen die nodig zijn voor de goede werking van de uitrusting, zoals beschreven in het bestek.

De factuur betreffende de jaarlijkse huur tijdens de aanvankelijke looptijd van het raamcontract moet vergezeld gaan van deze conformiteitsverklaring, die is ondertekend door de contractant en de aanbestedende dienst.

De betaling van de jaarlijkse huur voor de volgende jaren is verschuldigd op basis van de desbetreffende facturen.

- *Levering van de producten die nodig zijn voor de werking van de uitrusting*

Voor de levering van de voor de werking van de uitrusting benodigde producten moet de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) op papier een factuur toezenden voor de betaling van het uit hoofde van een specifiek contract verschuldigde bedrag, conform het bepaalde in het bestek.

2. De aanbestedende dienst moet binnen dertig dagen na de ontvangst van de factuur de ingediende documenten of de leveringen goedkeuren en de betaling verrichten.

3. Wanneer de aanbestedende dienst opmerkingen wil maken, moet hij deze toezenden aan de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) en moet hij de betalingstermijn opschorten overeenkomstig artikel II.20.7.

De contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) beschikt over een termijn van tien dagen om aanvullende informatie of correcties in te dienen of om nieuwe goederen te leveren indien de aanbestedende dienst daarom verzoekt.

4. De aanbestedende dienst moet zijn goedkeuring verlenen en binnen het resterende deel van de in punt 2 vermelde termijn de betaling verrichten, tenzij hij de ingediende documenten of de leveringen geheel of gedeeltelijk afwijst.

I.6.4. Uitvoeringsgarantie

Uitvoeringsgarantie: niet van toepassing voor dit raamcontract.

I.6.5. Honoreringszekerheid

Honoreringszekerheid: niet van toepassing voor dit raamcontract.

I.7. BANKREKENING

De betalingen moeten geschieden op de bankrekening in euro's van de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving), waarvoor de onderstaande gegevens moeten worden verstrekt.

Naam van de bank:

Volledig filiaaladres:

Precieze benaming van de rekeninghouder:

Volledig rekeningnummer (inclusief de bankcodes):

IBAN-code:

I.8. CONTACTGEGEVENS

Voor de toepassing van dit raamcontract moet correspondentie worden gericht aan de onderstaande adressen.

Voor de aanbestedende dienst:

Europese Commissie

Directoraat-generaal Personele Middelen en Veiligheid

Directoraat HR.D Gezondheid & welzijn – Arbeidsomstandigheden

Eenheid HR.D.3 Medische dienst - Brussel

Oudergemlaan 19, 1040 Brussel

E-mail: adres vermeld bovenaan de specifieke contracten

Voor de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving):

[*Volledige naam*]

[*Functie*]

[*Naam van de onderneming*]

[*Volledig officieel adres*]

E-mail: [*invullen*]

In afwijking van dit artikel kunnen in specifieke contracten andere contactgegevens voor de aanbestedende dienst of de contractant worden opgegeven.

I.9. VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

I.9.1. Verwerking van persoonsgegevens door de aanbestedende dienst

Voor de toepassing van artikel II.9.1

- a) is de verantwoordelijke voor de gegevensverwerking de persoon die de aanbestedende dienst voor de ondertekening van dit contract vertegenwoordigt;
- b) is de privacyverklaring beschikbaar op https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/rules-public-procurement/data-protection-public-procurement-procedures_nl.

I.9.2. Verwerking van persoonsgegevens door de contractant

Deze bepaling is niet van toepassing op dit raamcontract.

I.10. OPZEGGING DOOR EEN VAN BEIDE PARTIJEN

Elk van beide partijen kan het raamcontract en/of het raamcontract en de specifieke contracten opzeggen door aan de andere partij een *formele kennisgeving* toe te zenden, met inachtneming van een opzegtermijn van een maand.

Indien het raamcontract of een specifiek contract wordt opgezegd:

- a) kan geen van de partijen aanspraak maken op enige schadevergoeding;
- b) kan de contractant slechts aanspraak maken op betaling voor de goederen die zijn geleverd voordat de opzegging ingaat.

Artikel II.17.4, tweede, derde en vierde alinea, is van toepassing.

I.11. TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLENREGELING

I.11.1. Op het raamcontract is het Unierecht van toepassing, zo nodig aangevuld met het recht van België.

I.11.2. De rechterlijke instanties van Brussel zijn bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van geschillen over de interpretatie, de uitvoering of de geldigheid van het raamcontract.

HANDTEKENINGEN

Voor de contractant,

Voor de aanbestedende dienst,

[naam van de onderneming/
voornaam/naam/functie] ..., directeur

Handtekening(en): _____ Handtekeningen: _____

Gedaan te [plaats], [datum]

Gedaan te Brussel, [datum]

In tweevoud in het Nederlands.

I. ALGEMENE VOORWAARDEN VAN HET RAAMCONTRACT

VOOR DIENSTEN

I.1. DEFINITIES

Voor de toepassing van dit raamcontract gelden de volgende definities (*cursief* in de tekst):

"backoffice": het (de) interne syste(m)(en) dat (die) door de partijen wordt (worden) gebruikt voor de verwerking van elektronische facturen;

"schending van verplichtingen": niet-nakoming door de contractant van een of meer van zijn contractuele verplichtingen;

"vertrouwelijke gegevens of documenten": alle gegevens of documenten die een van beide partijen van de andere partij heeft ontvangen of waartoe een van beide partijen toegang heeft in het kader van de *uitvoering van het raamcontract* en die door een van de partijen schriftelijk als vertrouwelijk zijn aangemerkt. Het mag niet gaan om openbare gegevens;

"belangenconflict": een situatie waarin de onpartijdige en objectieve *uitvoering van het raamcontract* door de contractant in het gedrang komt als gevolg van familie- of vriendschapsbanden, politieke of nationale affiniteiten, economische belangen, andere directe of indirecte persoonlijke belangen, of andere gedeelde belangen met de aanbestedende dienst of derden met betrekking tot het voorwerp van het raamcontract;

"EDI-bericht" (elektronische gegevensuitwisseling): een bericht aangemaakt en uitgewisseld via de elektronische overbrenging van commerciële en administratieve gegevens van de ene computer naar de andere, met gebruikmaking van een overeengekomen norm;

"e-PRIOR": het op dienstverlening gerichte communicatieplatform dat een reeks webdiensten biedt en dat de uitwisseling van gestandaardiseerde elektronische berichten en documenten tussen de partijen mogelijk maakt. Dit gebeurt via webdiensten, waarbij een verbinding wordt gemaakt tussen machines uit de *backoffice*-systemen van de partijen (*EDI-berichten*), of via een webapplicatie (het *supplier portal*). Het platform kan worden gebruikt voor de uitwisseling van elektronische documenten (e-documenten), zoals elektronische verzoeken om dienstverlening, elektronische specifieke contracten, de elektronische aanvaarding van diensten en elektronische facturen tussen de partijen;

"overmacht": elke onvoorzienbare en buitengewone situatie of gebeurtenis die onafhankelijk is van de wil van de partijen en die een van de partijen verhindert een van haar verplichtingen uit hoofde van het raamcontract na te komen. De situatie of gebeurtenis mag niet kunnen worden toegeschreven aan een fout of een nalatigheid van een van de partijen of van een subcontractant en moet ondanks passende maatregelen onvermijdelijk blijken te zijn. Elk verzuim bij de dienstverlening, gebreken in uitrusting of materiaal of vertraging bij de beschikbaarstelling daarvan, arbeidsconflicten, stakingen en financiële moeilijkheden kunnen niet worden aangevoerd als gevallen van *overmacht*, tenzij deze zelf rechtstreeks het gevolg zijn van een duidelijk geval van *overmacht*;

"formele kennisgeving" (of "formeel kennisgeven" of "formeel ter kennis brengen"): vorm van schriftelijke communicatie tussen de partijen (per post of per e-mail), die de afzender het dwingende bewijs biedt dat het bericht aan de gespecificeerde ontvanger is afgeleverd;

"fraude": een handeling of een nalaten met het oog op een onrechtmatig voordeel voor de dader of een derde en ten nadele van de financiële belangen van de Unie, waarbij: i) valse, onjuiste of onvolledige verklaringen of documenten worden gebruikt of overgelegd, met als gevolg dat middelen of activa afkomstig van de begroting van de Unie wederrechtelijk worden ontvangen of achtergehouden; ii) in strijd met een specifieke verplichting informatie wordt achtergehouden, met hetzelfde gevolg; of iii) deze middelen of activa worden misbruikt door ze voor andere doelen aan te wenden dan die waarvoor ze oorspronkelijk werden toegekend, hetgeen de financiële belangen van de Unie schaadt;

"ernstige beroepsfout": een schending van de toepasselijke wet- of regelgeving of de ethische normen van de beroepsgroep waartoe de contractant of een gelieerde persoon behoort, met inbegrip van elk gedrag dat leidt tot seksuele of andere uitbuiting of misbruik, dan wel onrechtmatig gedrag van de contractant of een gelieerde persoon dat zijn professionele geloofwaardigheid aantast wanneer dit gedrag blijk geeft van kwaad opzet of grove nalatigheid;

"uitvoering van het raamcontract": de door het raamcontract beoogde aankoop van diensten via de sluiting en *uitvoering van specifieke contracten*;

"interface-controledocument": het oriënterende document, waarin technische specificaties, berichtennormen, veiligheidsnormen, controles van syntaxis en semantiek enz. zijn neergelegd teneinde de communicatie tussen machines te faciliteren. Dit document wordt regelmatig geactualiseerd;

"onregelmatigheid": elke inbreuk op een bepaling van het Unierecht die voortvloeit uit een handeling of een nalaten van een ondernemer waardoor de begroting van de Unie wordt of zou kunnen worden benadeeld;

"kennisgeving" (of "kennisgeven"): vorm van schriftelijke communicatie tussen de partijen, waaronder communicatie langs elektronische weg;

"bestelbon": een vereenvoudigde vorm van een specifiek contract waarbij de aanbestedende dienst uit hoofde van dit raamcontract diensten bestelt;

"uitvoering van een specifiek contract": de uitvoering van taken en de aanlevering van de aangekochte diensten door de contractant ten behoeve van de aanbestedende dienst;

"personeel": personen die direct of indirect bij de contractant in dienst zijn of met wie de contractant een contract heeft gesloten met het oog op de uitvoering van het raamcontract;

"beroepsmatig belangenconflict": een situatie waarin de vroegere of huidige beroepswerkzaamheden van de contractant gevolgen hebben voor zijn capaciteit om het raamcontract of een specifiek contract volgens passende kwaliteitsnormen uit te voeren;

"gelieerde persoon": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die lid is van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van de contractant of die vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid ten aanzien van de contractant heeft;

"verzoek om dienstverlening": een document van de aanbestedende dienst waarin de contractanten bij een meervoudig raamcontract met een hernieuwde oproep tot mededinging

wordt gevraagd om een specifieke inschrijving in te dienen voor diensten waarvan de voorwaarden in het raamcontract niet volledig zijn omschreven;

"specifiek contract": een contract ter uitvoering van het raamcontract met nadere gegevens over een te verlenen dienst;

"supplier portal": het *e-PRIOR*-portaal, dat het voor de contractant mogelijk maakt elektronische bedrijfsdocumenten, zoals facturen, via een grafische gebruikersinterface uit te wisselen.

I.2. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN BIJ EEN GEZAMENLIJKE INSCHRIJVING

In het geval van een gezamenlijke inschrijving die wordt ingediend door een combinatie van ondernemers en wanneer de combinatie geen rechtspersoonlijkheid of rechtsbevoegdheid heeft, wordt een lid van de combinatie als leider van de combinatie aangesteld.

I.3. SCHEIDBAARHEID

Elke bepaling van dit raamcontract kan worden gescheiden en is onderscheiden van de andere bepalingen. Indien een bepaling in enig opzicht onwettig, ongeldig of onafdwingbaar is of wordt, moet zij worden gescheiden van de rest van het raamcontract. Dat heeft geen invloed op de wettigheid, de geldigheid of de afdwingbaarheid van alle andere bepalingen van het raamcontract, die volledig van kracht blijven. De onwettige, ongeldige of onafdwingbare bepaling moet worden vervangen door een wettige, geldige en afdwingbare bepaling die zoveel mogelijk overeenstemt met de werkelijke bedoeling van de partijen uit hoofde van de onwettige, ongeldige of onafdwingbare bepaling. Bij de vervanging van een dergelijke bepaling moet artikel II.11 in acht worden genomen. Het raamcontract moet worden uitgelegd alsof het de vervangende bepaling bij de inwerkingtreding ervan reeds bevatte.

I.4. VERLENING VAN DIENSTEN

II.4.1. Ondertekening van het raamcontract geeft geen garantie op daadwerkelijke aankopen. De aanbestedende dienst is slechts gebonden door specifieke contracten ter uitvoering van het raamcontract.

II.4.2. De contractant moet diensten van hoge kwaliteit verlenen, conform de stand van de techniek in de betrokken sector en de bepalingen van dit raamcontract, en met name het bestek en de voorwaarden van de inschrijving. Wanneer de Unie het recht heeft om wijzigingen in de *resultaten* aan te brengen, moeten deze worden aangeleverd in een formaat en met de nodige informatie die het mogelijk maken dergelijke wijzigingen op een gebruikersvriendelijke wijze aan te brengen.

II.4.3. De contractant moet aan de minimumvereisten van het bestek voldoen. Dit omvat de naleving van de toepasselijke verplichtingen op het gebied van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht die zijn vastgelegd in het Unierecht, het nationale recht en collectieve

arbeidsovereenkomsten, of in de in bijlage X bij Richtlijn 2014/24/EU¹ vermelde bepalingen van internationaal milieu-, sociaal en arbeidsrecht, en de gegevensbeschermingsverplichtingen krachtens Verordening (EU) 2016/679² en Verordening (EU) 2018/1725³.

- II.4.4.** De contractant moet alle vergunningen en machtigingen verkrijgen die zijn vereist in het land waar de diensten moeten worden verleend.
- II.4.5.** Tenzij anders is aangegeven, worden alle in het raamcontract vermelde termijnen berekend in kalenderdagen.
- II.4.6.** De contractant mag zichzelf niet presenteren als een vertegenwoordiger van de aanbestedende dienst en moet derden ervan op de hoogte brengen dat hij geen deel uitmaakt van het Europees ambtelijk apparaat.
- II.4.7.** De contractant is verantwoordelijk voor het *personeel* dat de diensten uitvoert en oefent het gezag uit over zijn *personeel*, zonder inmenging van de aanbestedende dienst. De contractant moet zijn *personeel* ervan in kennis stellen:
- a) dat het geen rechtstreekse instructies van de aanbestedende dienst mag aanvaarden, en
  - b) dat deelname aan het verlenen van de diensten niet leidt tot een dienstverband bij of een contractuele relatie met de aanbestedende dienst.
- II.4.8.** De contractant moet erop toezien dat het *personeel* dat het raamcontract uitvoert, en het eventuele toekomstige vervangende personeel beschikken over de beroepskwalificaties en -ervaring die vereist zijn voor het verlenen van de diensten, in voorkomend geval op grond van de selectiecriteria van het bestek.
- II.4.9.** Op een met redenen omkleed verzoek van de aanbestedende dienst moet de contractant ieder lid van het *personeel* vervangen:
- a) dat niet beschikt over de expertise die nodig is voor het verlenen van de diensten, of
  - b) dat hinder heeft veroorzaakt in de bedrijfsruimten van de aanbestedende dienst.

---

¹ PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65.

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.NLD

³ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG, PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1725&from=NL>

De contractant draagt de kosten van de vervanging van zijn *personeel* en is verantwoordelijk voor eventuele vertragingen bij het verstrekken van de diensten die het gevolg zijn van de vervanging van *personeel*.

II.4.10. De contractant moet alle problemen die zijn capaciteit om de diensten te verlenen aantasten, registreren en aan de aanbestedende dienst rapporteren. In het rapport moet het probleem worden beschreven, moet worden vermeld wanneer het is ontstaan en welke maatregelen de contractant heeft genomen om het op te lossen.

II.4.11. Overeenkomstig artikel 137, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1046 moet de contractant de aanbestedende dienst onmiddellijk in kennis stellen van veranderingen in de gemelde uitsluitingssituaties.

I.5. COMMUNICATIE TUSSEN DE PARTIJEN

I.5.1. Communicatievorm en -middelen

Elke mededeling van informatie, berichten of documenten uit hoofde van het raamcontract moet:

- a) schriftelijk (op papier of in elektronische vorm) worden gedaan in de taal van het contract;
- b) het nummer van het raamcontract en, indien van toepassing, het nummer van het specifieke contract vermelden;
- c) worden ingediend met gebruikmaking van de relevante contactgegevens zoals vermeld in artikel I.8; en
- d) worden verzonden per post, per e-mail of, voor de in de bijzondere voorwaarden vermelde documenten, via *e-PRIOR*.

Indien een partij binnen een redelijke termijn verzoekt om een bevestiging op papier van een e-mail, moet de andere partij zo spoedig mogelijk een originele, ondertekende papieren versie van de mededeling verstrekken.

De partijen stemmen ermee in dat alle per e-mail gedane mededelingen volledige rechtskracht hebben en in gerechtelijke procedures een toelaatbaar bewijs vormen.

I.5.2. Datum van mededelingen per post en per e-mail

Mededelingen worden geacht te zijn gedaan wanneer zij door de ontvangende partij zijn ontvangen, tenzij in dit raamcontract wordt verwezen naar de datum waarop de mededeling is verzonden.

Een e-mail wordt geacht door de ontvangende partij te zijn ontvangen op de dag van de verzending van die e-mail, mits zij is verzonden naar het in artikel I.8 genoemde e-mailadres. De verzendende partij moet de datum van verzending kunnen aantonen. Indien de verzendende partij het bericht ontvangt dat de e-mail niet kon worden afgeleverd, moet zij alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de andere partij de mededeling daadwerkelijk per e-mail of per post ontvangt. In een dergelijk geval wordt de verzendende partij niet geacht te zijn tekortgeschoten in haar verplichting om de betrokken mededeling binnen een bepaalde termijn te verzenden.

Aan de aanbestedende dienst verzonden correspondentie wordt geacht door de aanbestedende dienst te zijn ontvangen op de datum waarop zij is geregistreerd door de in artikel I.8 genoemde bevoegde dienst.

Formele kennisgevingen worden geacht door de ontvangende partij te zijn ontvangen op de datum van ontvangst vermeld op het bewijs dat de verzendende partij heeft ontvangen en waaruit blijkt dat het bericht aan de gespecificeerde ontvanger is afgeleverd.

I.5.3. Indiening van e-documenten via e-PRIOR

1. Indien daarin in de bijzondere voorwaarden is voorzien, wordt de uitwisseling van elektronische documenten (e-documenten), zoals verzoeken om dienstverlening, specifieke contracten en facturen, tussen de partijen geautomatiseerd door het gebruik van het *e-PRIOR*-platform. Dit platform biedt twee mogelijkheden voor dergelijke uitwisselingen: hetzij via webdiensten (verbinding tussen machines) hetzij via een webapplicatie (het *supplier portal*).
2. De aanbestedende dienst neemt de nodige maatregelen om de elektronische systemen die het doeltreffende gebruik van het *supplier portal* mogelijk maken, in werking te hebben en in stand te houden.
3. In het geval van een verbinding tussen machines, wordt een directe verbinding tussen de *backoffices* van de partijen tot stand gebracht. In dat geval nemen de partijen de maatregelen die bij hen nodig zijn om de elektronische systemen die het doeltreffende gebruik van de verbinding tussen machines mogelijk maken, in werking te hebben en in stand te houden. De elektronische systemen zijn nader omschreven in het *interface-controlled document*. De contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) moet de nodige technische maatregelen nemen om op eigen kosten een verbinding tussen machines tot stand te brengen.
4. Indien de communicatie via het *supplier portal* of via de webdiensten (verbinding tussen machines) niet mogelijk is als gevolg van factoren die onafhankelijk zijn van de wil van een partij, dan moet die partij de andere partij daarvan onmiddellijk *kennisgeven* en moeten de partijen de nodige maatregelen nemen om de communicatie te herstellen.
5. Indien de communicatie niet binnen twee werkdagen kan worden hersteld, moet de ene partij de andere partij ervan *kennisgeven* dat de in artikel II.5.1 bedoelde alternatieve communicatiemiddelen zullen worden gebruikt totdat het *supplier portal* of de verbinding tussen machines is hersteld.
6. Wanneer voor een wijziging van het *interface-controlled document* aanpassingen zijn vereist, heeft de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) een termijn van maximaal zes maanden na de ontvangst van de betrokken *kennisgeving* om deze aanpassingen uit te voeren. Deze termijn kan in onderlinge overeenstemming tussen de partijen worden verkort. Deze termijn geldt niet voor spoedeisende maatregelen die vereist zijn in het kader van het veiligheidsbeleid van de aanbestedende dienst en die de integriteit, de vertrouwelijkheid en de onweerlegbaarheid van informatie en de beschikbaarheid van *e-PRIOR* moeten waarborgen; dergelijke maatregelen moeten onmiddellijk worden uitgevoerd.

I.5.4. Geldigheid en datum van e-documenten

1. De partijen stemmen ermee in dat een via *e-PRIOR* uitgewisseld e-document (waaronder de daarbij behorende bijlagen):
  - a) wordt beschouwd als gelijkwaardig aan een papieren document;
  - b) wordt geacht het origineel van het document te zijn;
  - c) juridisch bindend is voor de partijen zodra een in *e-PRIOR* gemachtigde persoon in *e-PRIOR* de actie "sign" (ondertekenen) heeft uitgevoerd, en volledige rechtskracht heeft; en
  - d) een bewijs is van de daarin opgenomen informatie en in gerechtelijke procedures een toelaatbaar bewijs vormt.
2. De partijen doen uitdrukkelijk afstand van hun recht om de geldigheid van een dergelijk document te betwisten louter op grond van het feit dat de communicatie tussen de partijen via *e-PRIOR* is gegaan of dat het document via *e-PRIOR* is ondertekend. Indien een directe verbinding tussen de *backoffices* van de partijen tot stand is gebracht om de elektronische uitwisseling van documenten mogelijk te maken, stemmen de partijen ermee in dat een conform het *interface-controledocument* verzonden e-document de status heeft van een *EDI-bericht*.
3. Indien het e-document via het *supplier portal* wordt verzonden, wordt het geacht legaal te zijn uitgewisseld of verzonden wanneer de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) het e-document met succes zonder foutmeldingen kon indienen. De in verband met het e-document gegenereerde pdf- en XML-documenten moeten door de aanbestedende dienst als een bewijs van ontvangst worden beschouwd.
4. Indien een e-document wordt verzonden met gebruikmaking van een directe verbinding tussen de *backoffices* van de partijen, wordt het e-document geacht legaal te zijn uitgewisseld of verzonden wanneer het de status "received" (ontvangen) heeft, zoals omschreven in het *interface-controledocument*.
5. Wanneer gebruik wordt gemaakt van het *supplier portal*, kan de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) voor elk e-document het pdf- of XML-bericht tot een jaar na indiening downloaden. Na deze periode zijn kopieën van de e-documenten niet langer voor een automatische download van het *supplier portal* beschikbaar.

I.5.5. In e-PRIOR gemachtigde personen

De contractant dient een verzoek in voor iedere persoon die in *e-PRIOR* de rol van "user" (gebruiker) moet krijgen. Deze personen worden via de authenticatiedienst van de Europese Commissie (ECAS) geïdentificeerd en krijgen toegang tot en mogen acties uitvoeren in *e-PRIOR* binnen de grenzen van de machtiging betreffende de gebruikersrollen die de aanbestedende dienst aan hen heeft verleend.

Gebruikersrollen die deze in *e-PRIOR* gemachtigde personen in staat stellen juridisch bindende documenten, zoals specifieke inschrijvingen of specifieke contracten, te ondertekenen, worden alleen toegekend na overlegging van bewijsstukken waaruit blijkt dat de gemachtigde persoon bevoegd is om op te treden als wettelijk vertegenwoordiger van de contractant.

I.6. AANSPRAKELIJKHEID

- II.6.1.** De aanbestedende dienst is niet aansprakelijk voor schade of verlies veroorzaakt door de contractant, waaronder schade aan of verlies geleden door derden tijdens of als gevolg van de *uitvoering van het raamcontract*.
- II.6.2.** Indien dit wordt voorgeschreven door de toepasselijke wetgeving, moet de contractant een verzekeringspolis afsluiten tegen risico's en schade of verlies in verband met de *uitvoering van het raamcontract*. Hij moet ook bijkomende verzekeringen afsluiten voor zover de gangbare praktijk in de betrokken sector dit redelijkerwijs vereist. Op verzoek moet de contractant de aanbestedende dienst een bewijs van de verzekeringsdekking verstrekken.
- II.6.3.** De contractant is aansprakelijk voor verlies of schade geleden door de aanbestedende dienst tijdens of als gevolg van de *uitvoering van het raamcontract*, ook indien hij prestaties uitbestedt, doch slechts tot ten hoogste driemaal het totaalbedrag van het betrokken specifieke contract. Wanneer de schade of het verlies echter het gevolg is van grove nalatigheid of een opzettelijke fout van de contractant of zijn *personeel* of subcontractanten, of wanneer een derde een vordering instelt tegen de aanbestedende dienst wegens inbreuk op zijn intellectuele-eigendomsrechten, is de contractant aansprakelijk voor het totaalbedrag van de schade of het verlies.
- II.6.4.** Wanneer een derde een vordering instelt tegen de aanbestedende dienst in verband met de *uitvoering van het raamcontract*, waaronder elke vordering wegens gestelde inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten, moet de contractant de aanbestedende dienst bijstand verlenen in de gerechtelijke procedures, waaronder, op verzoek, tussenkomst aan de zijde van de aanbestedende dienst. Indien de aanbestedende dienst aansprakelijk wordt gesteld jegens de derde en deze aansprakelijkheid tijdens of als gevolg van de *uitvoering van het raamcontract* door de contractant is veroorzaakt, is artikel II.6.3 van toepassing.
- II.6.5.** Indien de contractant bestaat uit twee of meer ondernemers (d.w.z. bij een gezamenlijke inschrijving), zijn deze ondernemers jegens de aanbestedende dienst hoofdelijk aansprakelijk voor de *uitvoering van het raamcontract*.
- II.6.6.** De aanbestedende dienst is niet aansprakelijk voor verlies of schade geleden door de contractant tijdens of als gevolg van de *uitvoering van het raamcontract*, tenzij het verlies of de schade het gevolg is van een opzettelijke fout of grove nalatigheid van de aanbestedende dienst.

I.7. BELANGENCONFLICTEN EN BEROEPSMATIGE BELANGENCONFLICTEN

- II.7.1.** De contractant moet de nodige maatregelen nemen ter voorkoming van *belangenconflicten* of *beroepsmatige belangenconflicten*.
- II.7.2.** De contractant moet de aanbestedende dienst zo spoedig mogelijk schriftelijk *kennisgeven* van elke situatie die tijdens de *uitvoering van het raamcontract* een *belangenconflict* of een *beroepsmatig belangenconflict* kan inhouden. De contractant moet onmiddellijk de nodige maatregelen nemen om de situatie te verhelpen.

De aanbestedende dienst kan:

- a) nagaan of de maatregelen van de contractant passend zijn;
- b) eisen dat de contractant binnen een vastgestelde termijn verdere maatregelen neemt;
- c) beslissen een specifiek contract niet aan de contractant toe te kennen.

II.7.3. De contractant moet alle desbetreffende verplichtingen schriftelijk meedelen aan:

- a) zijn *personeel*;
- b) iedere natuurlijke persoon die de bevoegdheid heeft hem te vertegenwoordigen of namens hem beslissingen te nemen;
- c) derden die betrokken zijn bij de *uitvoering van het raamcontract*, met inbegrip van subcontractanten.

De contractant moet er ook voor zorgen dat de hierboven bedoelde personen zich niet in een situatie bevinden die aanleiding kan geven tot belangenconflicten.

I.8. VERTROUWELIJKHEID

II.8.1. Alle gegevens of documenten die, in welke vorm dan ook, schriftelijk of mondeling zijn bekendgemaakt in verband met de *uitvoering van het raamcontract* en die schriftelijk als vertrouwelijk zijn aangemerkt, moeten door de aanbestedende dienst en de contractant vertrouwelijk worden behandeld.

II.8.2. Elke partij:

- a) mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij geen gebruik maken van *vertrouwelijke gegevens of documenten* voor andere doeleinden dan om haar verplichtingen uit hoofde van het raamcontract of een specifiek contract na te komen;
- b) moet voor dergelijke *vertrouwelijke gegevens of documenten* hetzelfde beschermingsniveau als voor de eigen *vertrouwelijke gegevens of documenten* waarborgen, en in elk geval minstens een redelijk beschermingsniveau;
- c) mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij direct noch indirect *vertrouwelijke gegevens of documenten* bekendmaken aan derden.

II.8.3. De in dit artikel vastgestelde vertrouwelijkheidsverplichtingen zijn bindend voor de aanbestedende dienst en de contractant tijdens de *uitvoering van het raamcontract* en zolang de gegevens of documenten vertrouwelijk blijven, tenzij:

- a) de bekendmakende partij ermee instemt de ontvangende partij eerder vrij te stellen van de vertrouwelijkheidsverplichting;
- b) de *vertrouwelijke gegevens of documenten* openbaar worden gemaakt op een andere wijze dan door een schending van de vertrouwelijkheidsverplichting;

- c) de *vertrouwelijke gegevens of documenten* krachtens het geldende recht moeten worden bekendgemaakt.

II.8.4. De contractant moet ervoor zorgen dat alle natuurlijke personen die gemachtigd zijn hem te vertegenwoordigen of namens hem beslissingen te nemen en derden die bij de *uitvoering van het raamcontract* betrokken zijn, zich ertoe verbinden de vertrouwelijkheidsverplichting van dit artikel in acht te zullen nemen. Op verzoek van de aanbestedende dienst moet de contractant een document ter staving van deze verbintenis verstrekken.

I.9. VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

II.9.1. Verwerking van persoonsgegevens door de aanbestedende dienst

Alle persoonsgegevens die in het raamcontract zijn opgenomen of die betrekking hebben op dat contract of op de uitvoering ervan, worden verwerkt overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1725. Die gegevens mogen door de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend voor de uitvoering, het beheer en de follow-up van het raamcontract worden verwerkt.

De contractant of enige andere persoon waarvan door de verwerkingsverantwoordelijke in verband met dit raamcontract persoonsgegevens worden verwerkt, heeft als betrokkene op grond van hoofdstuk III (artikelen 14-25) van Verordening (EU) 2018/1725 specifieke rechten, met name het recht op inzage, rectificatie of wissing van de persoonsgegevens en het recht op beperking van de hem betreffende verwerking of, in voorkomend geval, het recht tegen de verwerking bezwaar te maken of het recht op gegevensoverdraagbaarheid.

Indien de contractant, of enige andere persoon waarvan in verband met dit raamcontract persoonsgegevens worden verwerkt, vragen heeft over de verwerking van zijn persoonsgegevens, moet hij zich tot de verwerkingsverantwoordelijke richten. Betrokkenen kunnen zich ook richten tot de functionaris voor gegevensverwerking van de verwerkingsverantwoordelijke. Zij hebben het recht te allen tijde een klacht in te dienen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

Nadere bijzonderheden in verband met de verwerking van persoonsgegevens zijn te vinden in de in artikel I.9 bedoelde privacyverklaring.

II.9.2. Verwerking van persoonsgegevens door de contractant

De verwerking van persoonsgegevens door de contractant geschiedt volgens de vereisten van Verordening (EU) 2018/1725 en uitsluitend voor de doelstellingen die door de verwerkingsverantwoordelijke worden vastgesteld.

De contractant staat de verwerkingsverantwoordelijke bij in de naleving van zijn verplichting om te antwoorden op verzoeken tot uitoefening van de rechten van personen waarvan

gegevens in verband met dit raamcontract zijn verwerkt, zoals vastgesteld in hoofdstuk III (artikelen 14-25) van Verordening (EU) 2018/1725. De contractant stelt de verwerkingsverantwoordelijke onverwijld in kennis van dergelijke verzoeken.

De contractant mag alleen handelen op grond van gedocumenteerde schriftelijke instructies en onder toezicht van de verwerkingsverantwoordelijke, meer bepaald wat betreft de doelstellingen van de verwerking, de categorieën persoonsgegevens die mogen worden verwerkt, de ontvangers van de gegevens en de middelen waarmee de betrokkene zijn rechten kan doen gelden.

De contractant verleent het personeel uitsluitend toegang tot de gegevens voor zover dat strikt noodzakelijk is voor de uitvoering, het beheer en de follow-up van het raamcontract. De contractant moet waarborgen dat het tot het verwerken van de persoonsgegevens gemachtigde personeel zich ertoe heeft verbonden vertrouwelijkheid in acht te nemen of door een passende wettelijke verplichting van vertrouwelijkheid is gebonden, overeenkomstig de bepalingen van artikel II.8.

De contractant neemt de passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de risico's die eigen zijn aan de verwerking, en met de aard, reikwijdte, context en doel van de verwerking, teneinde zo nodig meer in het bijzonder de volgende elementen te garanderen:

- a) de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- b) het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en -diensten te garanderen;
- c) het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- d) een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking;
- e) maatregelen om de doorgegeven, opgeslagen of anderszins verwerkte persoonsgegevens te beschermen tegen accidentele of onrechtmatige vernietiging, verlies, wijziging of ongeoorloofde verstrekking of toegang.

De contractant stelt de verwerkingsverantwoordelijke onverwijld in kennis van relevante inbreuken in verband met persoonsgegevens, en uiterlijk binnen 48 uur nadat de contractant van de inbreuk kennis heeft gekregen. In dergelijke gevallen verstrekt de contractant de verwerkingsverantwoordelijke ten minste de volgende informatie:

- a) de aard van de inbreuk in verband met persoonsgegevens, waar mogelijk onder vermelding van de categorieën van betrokkenen en persoonsgegevensregisters in kwestie en, bij benadering, het aantal betrokkenen en persoonsgegevensregisters in kwestie;

- b) de waarschijnlijke gevolgen van de inbreuk;
- c) de maatregelen die zijn genomen of voorgesteld om de inbreuk aan te pakken, waaronder, in voorkomend geval, de maatregelen ter beperking van de eventuele nadelige gevolgen daarvan.

De contractant stelt de verwerkingsverantwoordelijke er onmiddellijk van in kennis als een instructie volgens hem een inbreuk vormt op Verordening (EU) 2018/1725, Verordening (EU) 2016/679 of andere bepalingen inzake gegevensbescherming van de Unie of de lidstaten waarnaar in het bestek wordt verwezen.

De contractant staat de verwerkingsverantwoordelijke bij in de naleving van zijn verplichtingen uit hoofde van de artikelen 33 tot en met 41 van Verordening (EU) 2018/1725 teneinde:

- (a) de naleving te garanderen van de verplichtingen inzake gegevensbescherming met betrekking tot de veiligheid van de verwerking en de vertrouwelijkheid van de elektronische communicatie en de gebruikerslijsten;
- (b) een inbreuk in verband met persoonsgegevens te melden aan de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming;
- (c) een inbreuk in verband met persoonsgegevens onverwijld te melden aan de betrokkene, voor zover van toepassing;
- (d) zo nodig gegevensbeschermingseffectbeoordelingen uit te voeren en voorafgaand overleg te plegen.

De contractant houdt een register bij van alle gegevensverwerkingsoperaties die namens de verwerkingsverantwoordelijke zijn uitgevoerd, van de doorgiften van persoonsgegevens, van de inbreuken op de beveiliging, van de antwoorden op verzoeken van betrokkenen om gebruik te maken van hun rechten, en van verzoeken tot inzage in persoonsgegevens door derden.

De aanbestedende dienst is onderworpen aan de bepalingen van het aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gehechte protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, meer bepaald wat betreft de onschendbaarheid van archieven (met inbegrip van de fysieke locatie van data en diensten als uiteengezet in artikel I.9.2) en gegevensbeveiliging, hetgeen de persoonsgegevens omvat die namens de aanbestedende dienst in de bedrijfsruimten van de contractant of de subcontractant worden bewaard.

De contractant stelt de aanbestedende dienst onverwijld in kennis van elk juridisch bindend verzoek van een nationale overheidsinstantie, met inbegrip van een overheidsinstantie uit een derde land, tot verstrekking van de persoonsgegevens die namens de aanbestedende dienst werden verwerkt. De contractant kan een dergelijke toegang niet verlenen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de aanbestedende dienst.

De duur van de verwerking van persoonsgegevens door de contractant mag niet langer zijn dan de periode die is genoemd in artikel II.24.2. Na afloop van deze periode retourneert de contractant, naargelang de keuze van de verwerkingsverantwoordelijke, zonder onnodige vertraging en in een gemeenschappelijk overeengekomen formaat, alle namens de verwerkingsverantwoordelijke verwerkte persoonsgegevens en de kopieën daarvan, dan wel

wist hij deze persoonsgegevens op doeltreffende wijze, tenzij het nationale recht of het Unierecht voorschrijft dat de persoonsgegevens langer moeten worden opgeslagen.

Voor de toepassing van artikel II.10 draagt de contractant, indien een deel van de verwerking of de gehele verwerking van de persoonsgegevens aan een derde partij is uitbesteed, de verplichtingen bedoeld in de artikelen I.9.2 en II.9.2 schriftelijk over aan deze partijen, met inbegrip van de subcontractanten. Op verzoek van de aanbestedende dienst verstrekt de contractant een document ter staving van deze verbintenis.

I.10. UITBESTEDING

- II.10.1.** Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de aanbestedende dienst mag de contractant geen prestaties uitbesteden en evenmin het raamcontract laten uitvoeren door derden die niet reeds in zijn inschrijving zijn vermeld.
- II.10.2.** Zelfs indien de aanbestedende dienst de contractant toestemming verleent om prestaties uit te besteden, blijft de contractant gebonden door zijn contractuele verplichtingen en is uitsluitend hij aansprakelijk voor de *uitvoering van het raamcontract*.
- II.10.3.** De contractant moet erop toezien dat de uitbesteding geen afbreuk doet aan de rechten die krachtens dit raamcontract, en met name de artikelen II.8, II.13 en II.24, aan de aanbestedende dienst zijn verleend.
- II.10.4.** De aanbestedende dienst kan de contractant verzoeken een subcontractant te vervangen die zich in een situatie bevindt als bedoeld in artikel II.18.1, onder d) en e).

I.11. WIJZIGINGEN

- II.11.1.** Elke wijziging van het raamcontract of een specifiek contract moet schriftelijk geschieden voordat alle contractuele verplichtingen zijn nagekomen. Een specifiek contract kan niet als een wijziging van het raamcontract worden beschouwd.
- II.11.2.** Een wijziging van het raamcontract of een specifiek contract mag geen wijziging van de oorspronkelijke voorwaarden van de aanbestedingsprocedure tot gevolg hebben of mag geen inbreuk maken op de gelijke behandeling van inschrijvers of contractanten.

I.12. CESSIE

- II.12.1.** De uit het raamcontract voortvloeiende rechten en verplichtingen, met inbegrip van vorderingen tot betaling of factoring, mogen door de contractant niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de aanbestedende dienst worden gecedeerd. In dergelijke gevallen moet de contractant de aanbestedende dienst de identiteit van de beoogde cessionaris mededelen.
- II.12.2.** Elke cessie van rechten en verplichtingen die door de contractant zonder toestemming wordt uitgevoerd, kan niet tegen de aanbestedende dienst worden ingeroepen.

I.13. INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

I.13.1. Eigendom van de rechten op de resultaten

De Unie verkrijgt onherroepelijk wereldwijd de eigendom van de *resultaten* en van alle intellectuele-eigendomsrechten op de nieuw gecreëerde materialen die specifiek voor de Unie in het kader van het raamcontract zijn geproduceerd en die in de *resultaten* zijn geïntegreerd, evenwel onverminderd de regels die uit hoofde van artikel II.13.2 gelden voor *reeds bestaande rechten op reeds bestaande materialen*.

De aldus verkregen intellectuele-eigendomsrechten omvatten alle rechten, zoals auteursrechten en andere intellectuele- of industriële-eigendomsrechten, op alle *resultaten* en op alle technologische oplossingen en gegevens die de contractant of zijn subcontractant heeft gecreëerd of geproduceerd in het kader van de *uitvoering van het raamcontract*. De aanbestedende dienst kan de verkregen rechten exploiteren en gebruiken conform het bepaalde in dit raamcontract. De Unie verkrijgt alle rechten vanaf het moment dat de contractant de *resultaten* heeft gecreëerd.

De betaling van de prijs omvat ook alle aan de contractant te betalen vergoedingen voor de verkrijging van de eigendom van de rechten door de Unie, waaronder die op alle wijzen van exploitatie en gebruik van de *resultaten*.

I.13.2. Licentie op reeds bestaande materialen

Tenzij in de bijzondere voorwaarden anders is bepaald, verkrijgt de Unie in het kader van dit raamcontract niet de eigendom van de *reeds bestaande rechten*.

De contractant verleent een royaltyvrije, niet-exclusieve en onherroepelijke licentie op de *reeds bestaande rechten* aan de Unie, die de *reeds bestaande materialen* mag gebruiken voor alle exploitatiewijzen vermeld in dit raamcontract of in specifieke contracten. Tenzij anders is overeengekomen, is de licentie niet overdraagbaar en kan zij niet in sublicentie worden gegeven, behoudens het hierna bepaalde:

a) de *reeds bestaande rechten* kunnen door de aanbestedende dienst in sublicentie worden gegeven aan personen en entiteiten die voor hem werken of met hem samenwerken, met inbegrip van contractanten en subcontractanten (rechtspersonen of natuurlijke personen), maar uitsluitend ten behoeve van hun opdracht voor de Unie;

b) indien het *resultaat* de vorm heeft van een "document", zoals een rapport of een studie, en het *resultaat* bestemd is voor publicatie, mag het feit dat er *reeds bestaande materialen* deel uitmaken van het *resultaat*, geen belemmering vormen voor de publicatie van het document en de vertaling of het "hergebruik" ervan, met dien verstande evenwel dat alleen het *resultaat* als geheel mag worden "hergebruikt" en dus niet de *reeds bestaande materialen* die afzonderlijk uit het *resultaat* worden gehaald; voor de toepassing van deze bepaling hebben "hergebruik" en "document" dezelfde betekenis als in Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie.

Alle *reeds bestaande rechten* worden aan de Unie in licentie gegeven vanaf het ogenblik waarop de *resultaten* worden aangeleverd en door de aanbestedende dienst worden goedgekeurd.

Het in licentie geven van *reeds bestaande rechten* aan de Unie in het kader van dit raamcontract is wereldwijd geldig voor de duur van de bescherming uit hoofde van de intellectuele-eigendomsrechten.

De betaling van de in de specifieke contracten vermelde prijs omvat ook alle aan de contractant te betalen vergoedingen voor het aan de Unie in licentie geven van de *reeds bestaande rechten*, waaronder die op alle vormen van exploitatie en gebruik van de *resultaten*.

Wanneer de contractant voor de *uitvoering van het raamcontract* gebruik moet maken van *reeds bestaande materialen* die aan de aanbestedende dienst toebehoren, kan de aanbestedende dienst verlangen dat de contractant een adequate licentieovereenkomst ondertekent. Dit gebruik door de contractant houdt geen overdracht van rechten aan de contractant in en blijft beperkt tot de doelstellingen van het raamcontract.

I.13.3. Exclusieve rechten

De Unie verkrijgt de volgende exclusieve rechten:

- a) reproductie: het recht de directe of indirecte, tijdelijke of duurzame, volledige of gedeeltelijke reproductie van de *resultaten* met welke middelen (mechanische, digitale of andere) en in welke vorm ook, toe te staan of te verbieden;
- b) mededeling aan het publiek: het exclusieve recht elke voorstelling, demonstratie of mededeling voor het publiek van de resultaten, per draad of draadloos, met inbegrip van de beschikbaarstelling aan het publiek op zodanige wijze dat de *resultaten* voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijdstip toegankelijk zijn, toe te staan of te verbieden; dit omvat tevens de publicatie op internet en uitzending per kabel of per satelliet;
- c) verspreiding: het exclusieve recht elke vorm van verspreiding onder het publiek van de *resultaten* of van kopieën daarvan, door verkoop of anderszins, toe te staan of te verbieden;
- d) verhuur: het exclusieve recht de verhuur of uitlening van de *resultaten* of van kopieën daarvan, toe te staan of te verbieden;
- e) aanpassing: het exclusieve recht elke wijziging van de *resultaten* toe te staan of te verbieden;
- f) vertaling: het exclusieve recht de vertaling, aanpassing, bewerking, arrangement, totstandbrenging van afgeleide werken op basis van de *resultaten* en elke andere verandering van de *resultaten* toe te staan of te verbieden, met inachtneming van de eventuele morele rechten van de auteurs;
- g) wanneer de *resultaten* (mede) betrekking hebben op een databank: het exclusieve recht het overbrengen van de inhoud van de databank of van een substantieel deel ervan op een andere drager, met welke middelen en in welke vorm ook, toe te staan of te verbieden, en het exclusieve recht het hergebruik van de inhoud van de databank of van een substantieel deel ervan, door verspreiding van kopieën, verhuur, onlinetransmissie of in een andere vorm, toe te staan of te verbieden;
- h) wanneer de *resultaten* (mede) betrekking hebben op octrooieerbare materie: het recht die materie te registreren als een octrooi en dat octrooi verder optimaal te exploiteren;
- i) wanneer de *resultaten* (mede) betrekking hebben op logo's of op materie die als handelsmerk kan worden geregistreerd: het recht dergelijk logo's of materie als handelsmerk te registreren en deze verder te exploiteren en te gebruiken;

- j) wanneer de *resultaten* (mede) betrekking hebben op knowhow: het recht deze knowhow te gebruiken voor zover dat nodig is om de *resultaten* ten volle te kunnen benutten conform het bepaalde in dit raamcontract, en het recht deze knowhow ter beschikking te stellen aan contractanten of subcontractanten die namens de aanbestedende dienst optreden en die, indien nodig, een adequate vertrouwelijkheidsverklaring moeten ondertekenen;
- k) wanneer de *resultaten* (mede) de vorm hebben van documenten:
  - i) het recht het hergebruik van de documenten toe te staan overeenkomstig Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie, voor zover dat besluit van toepassing is en de documenten binnen het toepassingsgebied ervan vallen en zij niet zijn uitgesloten op grond van een bepaling ervan; voor de toepassing van deze bepaling hebben "hergebruik" en "document" dezelfde betekenis als in dat besluit;
  - ii) het recht de *resultaten* op te slaan en te archiveren conform de regels inzake documentenbeheer die van toepassing zijn op de aanbestedende dienst, met inbegrip van digitalisering of omzetting van het format met het oog op bewaring of nieuwe gebruiksdoeleinden;
- l) wanneer de *resultaten* (mede) de vorm hebben van software, waaronder de broncode, de objectcode en, in voorkomend geval, de documentatie, het voorbereidende materiaal en handboeken, gelden, naast de andere in dit artikel vermelde rechten, ook de volgende rechten:
  - i) eindgebruikersrechten, voor alle doeleinden door de Unie of door subcontractanten die voortvloeien uit dit raamcontract en de wil van partijen;
  - ii) de rechten om zowel de broncode als de objectcode te ontvangen;
- m) het recht om aan derden een licentie te verlenen op de in dit raamcontract vermelde exclusieve rechten of exploitatiewijzen; voor *reeds bestaande materialen* die slechts in licentie zijn gegeven aan de Unie, is het recht om een sublicentie te verlenen echter niet van toepassing, behalve in de twee in artikel II.13.2 bedoelde gevallen;
- n) voor zover de contractant zich kan beroepen op morele rechten, het recht voor de aanbestedende dienst om, tenzij in dit raamcontract anders is bepaald, de *resultaten* te publiceren met of zonder vermelding van de na(a)m(en) van de *maker(s)* en het recht om te beslissen of en wanneer de *resultaten* kunnen worden bekendgemaakt en gepubliceerd.

De contractant garandeert dat de exclusieve rechten en de exploitatiewijzen met betrekking tot alle delen van de *resultaten* door de Unie kunnen worden uitgeoefend, hetzij via een overdracht van de eigendom van de rechten, wat betreft de delen die specifiek door de contractant zijn gecreëerd, hetzij via een licentie op de reeds bestaande rechten, wat betreft de delen die bestaan uit *reeds bestaande materialen*.

Wanneer *reeds bestaande materialen* in de *resultaten* zijn opgenomen, kan de aanbestedende dienst ermee instemmen dat de bovenstaande lijst aan redelijke beperkingen wordt onderworpen, mits deze materialen gemakkelijk identificeerbaar zijn en van de rest kunnen worden gescheiden en zij geen substantiële elementen van de *resultaten* zijn, en mits er, indien nodig, bevredigende vervangingsoplossingen zijn, zonder extra kosten voor de aanbestedende dienst. In een dergelijk geval moet de contractant de aanbestedende dienst vooraf duidelijk op de hoogte brengen van een dergelijke optie; de aanbestedende dienst heeft het recht die optie af te wijzen.

I.13.4. Gegevens over reeds bestaande rechten

Bij de aanlevering van de *resultaten* moet de contractant garanderen dat de nieuw gecreëerde delen en de in de *resultaten* geïntegreerde *reeds bestaande materialen* vrij zijn van aanspraken van *makers* of derden, voor elk gebruik dat door de aanbestedende dienst binnen de grenzen van dit raamcontract kan worden overwogen, en dat alle vereiste *reeds bestaande rechten* zijn verkregen of in licentie zijn gegeven.

Daartoe moet de contractant een lijst opstellen van alle *reeds bestaande rechten* op de *resultaten* van dit raamcontract of delen daarvan, met inbegrip van de identificatie van de houders van die rechten. Indien er geen *reeds bestaande rechten* op de *resultaten* zijn, moet de contractant een verklaring in die zin verstrekken. De contractant moet deze lijst of deze verklaring uiterlijk bij de indiening van de factuur voor de betaling van het saldo aan de aanbestedende dienst verstrekken.

I.13.5. Bewijs van de verlening van reeds bestaande rechten

Op verzoek van de aanbestedende dienst moet de contractant, naast de in artikel II.13.4 genoemde lijst, het bewijs verstrekken dat hij eigenaar is van of een gebruiksrecht heeft op alle in de lijst opgenomen *reeds bestaande rechten*, behalve wat betreft de rechten waarvan de Unie eigenares is of waarvoor door de Unie een licentie is verleend. De aanbestedende dienst kan ook na het verstrijken van dit raamcontract nog om dat bewijs verzoeken.

Deze bepaling is ook van toepassing op beeldrechten en geluidsopnamen.

Dat bewijs kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de rechten op: delen van andere documenten, afbeeldingen, grafieken, geluiden, muziek, tabellen, gegevens, software, technische uitvindingen, knowhow, IT-ontwikkelingsinstrumenten, routines, subroutines of andere programma's ("achtergrondtechnologie"), concepten, ontwerpen, installaties of kunstwerken, bron- of achtergrondmateriaal of andere delen van externe oorsprong.

Dat bewijs moet in voorkomend geval het volgende omvatten:

- a) de naam en het versienummer van een softwareproduct;
- b) de volledige omschrijving van het werk en de volledige identiteit van de auteur, ontwikkelaar, *maker*, vertaler, invoerder van gegevens, grafisch ontwerper, uitgever, redacteur, fotograaf en producent;
- c) een kopie van de licentie voor het gebruik van het product of van de overeenkomst waarbij de betrokken rechten aan de contractant zijn verleend of een verwijzing naar die licentie;
- d) een kopie van de overeenkomst of een uittreksel uit de arbeidsovereenkomst waarbij de betrokken rechten aan de contractant zijn verleend wanneer delen van de *resultaten* door zijn *personeel* werden geproduceerd;
- e) de tekst van de eventuele disclaimer.

Het verstrekken van dat bewijs betekent niet dat de contractant niet verantwoordelijk is wanneer blijkt dat hij niet over de vereiste rechten beschikt, ongeacht wanneer en door wie dat feit aan het licht wordt gebracht.

De contractant garandeert ook dat hij beschikt over alle betrokken rechten of dat hij die rechten mag overdragen en dat hij alle vergoedingen in verband met de eind*resultaten*, met inbegrip van vergoedingen aan auteursrechtenbureaus, heeft betaald of heeft gecontroleerd dat deze zijn betaald.

I.13.6. Het citeren van werken in de resultaten

In de *resultaten* moet de contractant duidelijk alle citaten aangeven die hij uit bestaande werken heeft gehaald. De volledige referentie omvat naargelang van het geval: naam van de auteur, titel van het werk, datum en plaats van publicatie, datum van creatie, plaats van publicatie op het internet, nummer, volume en andere gegevens aan de hand waarvan de oorsprong gemakkelijk kan worden vastgesteld.

I.13.7. Morele rechten van makers

Door de *resultaten* aan te leveren, garandeert de contractant dat de *makers* er zich niet op basis van hun auteursrechtelijk beschermde morele rechten tegen zullen verzetten:

- a) dat hun namen wel of niet worden vermeld wanneer de *resultaten* aan het publiek worden gepresenteerd;
- b) dat de *resultaten* wel of niet openbaar worden gemaakt nadat de definitieve versie ervan aan de aanbestedende dienst is aangeleverd;
- c) dat de *resultaten* worden aangepast, mits dit wordt gedaan op een wijze die geen afbreuk doet aan de eer of de goede naam van de *maker*.

Indien morele rechten op delen van de *resultaten* auteursrechtelijk beschermd kunnen zijn, moet de contractant van de *makers* de toestemming krijgen inzake het verlenen of het afstand doen van de betrokken morele rechten conform de toepasselijke wettelijke bepalingen, en moet hij bereid zijn op verzoek de desbetreffende bewijsstukken te verstrekken.

I.13.8. Beeldrechten en geluidsopnamen

Indien natuurlijke personen zijn afgebeeld in een *resultaat* of wanneer hun stem of een ander particulier element op herkenbare wijze is geregistreerd, moet de contractant een verklaring van deze personen (of in het geval van minderjarigen, van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen) verkrijgen waarin zij toestemming geven voor het omschreven gebruik van hun afbeelding, stem of particulier element en moet hij de aanbestedende dienst op verzoek een kopie van deze verklaring verstrekken. De contractant moet de nodige maatregelen nemen om die toestemming conform de toepasselijke wettelijke bepalingen te verkrijgen.

I.13.9. Auteursrechtelijke mededeling over reeds bestaande rechten

Wanneer de contractant *reeds bestaande rechten* op delen van de *resultaten* behoudt, moet bij gebruik van de *resultaten* overeenkomstig artikel I.10.1 de volgende disclaimer worden toegevoegd: "© — jaar — Europese Unie. Alle rechten voorbehouden. Bepaalde delen zijn onder voorwaarden in licentie gegeven aan de EU", of een andere gelijkwaardige disclaimer die de aanbestedende dienst het meest passend acht of waarover de partijen per geval overeenstemming kunnen bereiken. Dat geldt niet wanneer de opname van een dergelijke disclaimer met name om praktische redenen onmogelijk zou zijn.

I.13.10. Zichtbaarheid van Uniefinanciering en disclaimer

Wanneer de contractant gebruik maakt van de *resultaten*, moet hij verklaren dat deze in het kader van een contract met de Unie zijn geproduceerd en dat de geformuleerde meningen uitsluitend die van de contractant zijn en niet het officiële standpunt van de aanbestedende dienst weergeven. De aanbestedende dienst kan de contractant schriftelijk van deze verplichting vrijstellen of de tekst van de disclaimer verstrekken.

I.14. OVERMACHT

II.14.1. Indien zich bij een partij een geval van *overmacht* voordoet, *geeft* zij de andere partij daarvan onmiddellijk *kennis*, met vermelding van de aard, de vermoedelijke duur en de vermoedelijke gevolgen van deze gebeurtenis.

II.14.2. Een partij is niet aansprakelijk voor een vertraging of een niet-nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van het raamcontract, indien die vertraging of niet-nakoming het gevolg is van een geval van *overmacht*. Indien de contractant zijn contractuele verplichtingen door *overmacht* niet kan nakomen, heeft hij alleen recht op vergoeding voor diensten die daadwerkelijk zijn verleend.

II.14.3. De partijen moeten alle nodige maatregelen nemen om de schade als gevolg van *overmacht* tot een minimum te beperken.

I.15. SCHADEVERGOEDING

I.15.1. Vertraging bij de dienstverlening

Indien de contractant zijn contractuele verplichtingen niet binnen de in het raamcontract vastgestelde termijnen nakomt, kan de aanbestedende dienst per dag vertraging een schadevergoeding eisen overeenkomstig de volgende formule:

$$0,3 \times (V/d)$$

waarbij

V = de prijs van de betrokken aankoop of de betrokken prestatie of het betrokken *resultaat*;

d = de in het betrokken specifieke contract vermelde termijn voor de aanlevering van de betrokken aankoop, de betrokken prestatie of het betrokken *resultaat* of, bij gebreke daarvan, de periode tussen de in artikel I.4.2 vermelde datum en de in het betrokken specifieke contract vermelde datum van aanlevering of uitvoering, uitgedrukt in dagen.

De schadevergoeding kan worden opgelegd in combinatie met een verlaging van de prijs, onder de voorwaarden van artikel II.16.

I.15.2. Procedure

De aanbestedende dienst moet de contractant *formeel kennisgeven* van zijn voornemen een schadevergoeding op te leggen en van de berekening van het desbetreffende bedrag.

De contractant kan binnen dertig dagen na de datum van ontvangst van het besluit opmerkingen indienen. Indien hij niet reageert, wordt het besluit uitvoerbaar op de dag na de datum waarop de termijn voor het indienen van opmerkingen is verstreken.

Indien de contractant opmerkingen indient, moet de aanbestedende dienst, rekening houdend met de relevante opmerkingen, de contractant *kennisgeven*:

- a) van de intrekking van zijn voornemen een schadevergoeding op te leggen, of
- b) van zijn definitieve besluit een schadevergoeding op te leggen en van het desbetreffende bedrag.

I.15.3. Aard van de schadevergoeding

De partijen erkennen en aanvaarden uitdrukkelijk dat bedragen die eventueel op grond van dit artikel verschuldigd zijn, geen sanctie zijn en geacht mogen worden een billijke vergoeding te vormen voor de verliezen die redelijkerwijs te verwachten zijn als gevolg van het verzuim de diensten te verlenen binnen de in dit raamcontract vastgestelde termijnen.

I.15.4. Claims en aansprakelijkheid

Elke schadeclaim laat de daadwerkelijke of potentiële aansprakelijkheid van de contractant of de rechten van de aanbestedende dienst uit hoofde van artikel II.18 onverlet.

I.16. VERLAGING VAN DE PRIJS

I.16.1. Kwaliteitsnormen

Indien de contractant de diensten niet verleent conform het raamcontract of een specifiek contract ("niet nagekomen verplichtingen"), of indien hij de diensten niet verleent overeenkomstig het verwachte kwaliteitsniveau dat in het bestek is omschreven ("diensten van slechte kwaliteit"), kan de aanbestedende dienst het te betalen bedrag verlagen of terugbetaling eisen in verhouding tot de omvang van de niet nagekomen verplichtingen of de diensten van slechte kwaliteit. Het betreft met name gevallen waarin een *resultaat*, verslag of prestatie overeenkomstig artikel I.6 niet door de aanbestedende dienst kan worden goedgekeurd nadat de contractant de verlangde aanvullende informatie, correcties of nieuwe versie heeft ingediend.

Een verlaging van de prijs kan worden toegepast in combinatie met een schadevergoeding, onder de voorwaarden van artikel II.15.

I.16.2. Procedure

De aanbestedende dienst moet de contractant *formeel kennisgeven* van zijn voornemen de prijs te verlagen en van de berekening van het desbetreffende bedrag.

De contractant kan binnen dertig dagen na de datum van ontvangst van het besluit opmerkingen indienen. Indien hij niet reageert, wordt het besluit uitvoerbaar op de dag na de datum waarop de termijn voor het indienen van opmerkingen is verstreken.

Indien de contractant opmerkingen indient, moet de aanbestedende dienst, rekening houdend met de relevante opmerkingen, de contractant *kennisgeven*:

- a) van de intrekking van zijn voornemen de prijs te verlagen, of
- b) van zijn definitieve besluit de prijs te verlagen en van het desbetreffende bedrag.

I.16.3. Claims en aansprakelijkheid

Een verlaging van de prijs laat de daadwerkelijke of potentiële aansprakelijkheid van de contractant of de rechten van de aanbestedende dienst uit hoofde van artikel II.18 onverlet.

I.17. OPSCHORTING VAN DE UITVOERING VAN HET RAAMCONTRACT

I.17.1. Opschorting door de contractant

Indien zich bij de contractant een geval van *overmacht* voordoet, kan hij de verlening van de diensten uit hoofde van een specifiek contract opschorten.

De contractant moet de aanbestedende dienst onmiddellijk *kennisgeven* van de opschorting. De *kennisgeving* moet een beschrijving van het geval van *overmacht* bevatten en vermelden wanneer de contractant de dienstverlening naar verwachting zal hervatten.

De contractant moet de aanbestedende dienst er zo snel mogelijk van *kennisgeven* dat hij in staat is de *uitvoering van het specifieke contract* te hervatten, tenzij de aanbestedende dienst het raamcontract of het specifieke contract reeds heeft opgezegd.

I.17.2. Opschorting door de aanbestedende dienst

De aanbestedende dienst kan de *uitvoering van het raamcontract* of de *uitvoering van een specifiek contract* geheel of gedeeltelijk opschorten:

- a) indien er bij de procedure tot toekenning van het raamcontract of een specifiek contract of bij de *uitvoering van het raamcontract* sprake is van *onregelmatigheden, fraude of schending van verplichtingen*;
- b) om te verifiëren of vermoede *onregelmatigheden, fraudegevallen of schendingen van verplichtingen* zich werkelijk hebben voorgedaan.

De aanbestedende dienst moet de contractant *formeel kennisgeven* van de opschorting en van de redenen daarvoor. De opschorting gaat in op de datum van de *formele kennisgeving*, of op een latere in de *formele kennisgeving* vermelde datum.

De aanbestedende dienst moet de contractant zodra de verificatie is voltooid ervan *kennisgeven*:

- a) dat hij de opschorting opheft, of
- b) dat hij voornemens is om het raamcontract of een specifiek contract op te zeggen op grond van artikel II.18.1, onder f) of j).

De contractant kan geen aanspraak maken op schadevergoeding wegens de opschorting van een deel van het raamcontract of een specifiek contract.

Daarnaast kan de aanbestedende dienst de betalingstermijn opschorten overeenkomstig artikel II.21.7.

I.18. OPZEGGING VAN HET RAAMCONTRACT

I.18.1. Gronden voor opzegging door de aanbestedende dienst

De aanbestedende dienst kan het raamcontract of een lopend specifiek contract in de volgende gevallen opzeggen:

- a) wanneer met de verlening van de diensten in het kader van een lopend specifiek contract niet daadwerkelijk binnen vijftien dagen na de geplande aanvangsdatum is begonnen en de eventueel voorgestelde nieuwe datum door de aanbestedende dienst onaanvaardbaar wordt geacht, rekening houdend met artikel II.11.2;
- b) wanneer de contractant er door zijn eigen schuld niet in slaagt een vergunning of machtiging te verkrijgen die voor de *uitvoering van het raamcontract* vereist is;
- c) wanneer de contractant het raamcontract of het specifieke contract niet uitvoert overeenkomstig het bestek of het *verzoek om dienstverlening*, of een andere wezenlijke contractuele verplichting schendt of herhaaldelijk weigert specifieke contracten te ondertekenen. Opzegging van drie of meer specifieke contracten onder deze omstandigheden is een grond voor opzegging van het raamcontract;
- d) wanneer de contractant of een persoon die onbeperkt aansprakelijk is voor de schulden van de contractant zich in een van de in artikel 136, lid 1, onder a) en b), van het Financieel Reglement bedoelde situaties bevindt⁴;
- e) wanneer de contractant of een aan hem gelieerde persoon zich in een van de in artikel 136, lid 1, onder c) tot en met h), van het Financieel Reglement bedoelde situaties bevindt of is onderworpen aan artikel 136, lid 2, van het Financieel Reglement;
- f) wanneer er bij de procedure tot toekenning van het raamcontract of bij de *uitvoering van het raamcontract* sprake is van *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen*;
- g) wanneer de contractant niet voldoet aan de toepasselijke verplichtingen op het gebied van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht die zijn vastgelegd in het Unierecht, het nationale recht of collectieve arbeidsovereenkomsten of de in bijlage X bij Richtlijn 2014/24/EU vermelde bepalingen van internationaal milieu-, sociaal en arbeidsrecht;
- h) wanneer de contractant zich in een situatie bevindt die een *belangenconflict* of een *beroepsmatig belangenconflict* in de zin van artikel II.7 kan inhouden;

---

⁴ Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012, PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1,
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.NLD

- i) wanneer een juridische, financiële, technische of organisatorische wijziging bij de contractant of een wijziging betreffende de zeggenschap over de contractant ingrijpende gevolgen kan hebben voor de *uitvoering van het raamcontract* of de voorwaarden waaronder het raamcontract aanvankelijk werd toegekend, substantieel kan wijzigen, of wanneer het besluit tot toekenning van het contract door een verandering in verband met de in artikel 136 van Verordening (EU) 2018/1046 vermelde uitsluitingssituaties ter discussie kan komen te staan;
- j) in geval van *overmacht*, wanneer de uitvoering niet kan worden hervat of de vereiste bijbehorende wijzigingen van het raamcontract of een specifiek contract tot gevolg zouden hebben dat niet meer wordt voldaan aan het bestek of dat inbreuk wordt gemaakt op de gelijke behandeling van inschrijvers of contractanten;
- k) wanneer de behoeften van de aanbestedende dienst zijn gewijzigd en de aanbestedende dienst geen nieuwe diensten in het kader van het raamcontract nodig heeft; in dergelijke gevallen blijven de lopende specifieke contracten van toepassing;
- l) wanneer de opzegging van het raamcontract met een of meer contractanten tot gevolg heeft dat het minimale niveau van mededinging dat vereist is voor het meervoudige raamcontract met een hernieuwde oproep tot mededinging, niet langer wordt bereikt;
- m) wanneer de contractant in strijd handelt met de gegevensbeschermingsverplichtingen uit hoofde van artikel II.9.2;
- n) wanneer de contractant niet voldoet aan de toepasselijke gegevensbeschermingsverplichtingen uit hoofde van Verordening (EU) 2016/679.

I.18.2. Gronden voor opzegging door de contractant

De contractant kan het raamcontract of een lopend specifiek contract opzeggen wanneer de aanbestedende dienst zijn verplichtingen niet nakomt, met name de verplichting om de informatie te verstrekken die de contractant nodig heeft om het raamcontract of een specifiek contract conform het bestek uit te voeren.

I.18.3. Opzeggingsprocedure

Een partij moet de andere partij *formeel kennisgeven* van haar voornemen tot opzegging van het raamcontract of een specifiek contract en van de gronden voor de opzegging.

De andere partij kan binnen dertig dagen na de ontvangst van het besluit opmerkingen indienen, onder meer over de maatregelen die zij heeft genomen of zal nemen om haar contractuele verplichtingen te blijven nakomen. Indien zij niet reageert, wordt het besluit tot opzegging uitvoerbaar op de dag na de datum waarop de termijn voor het indienen van opmerkingen is verstreken.

Indien de andere partij opmerkingen indient, moet de partij die voornemens is tot opzegging over te gaan, de eerstbedoelde partij *formeel kennisgeven* van de intrekking van dat voornemen of van haar definitieve besluit tot opzegging.

In de gevallen bedoeld in artikel II.18.1, onder a) tot en met d), g), h), i), k) tot en met n), en artikel II.18.2, moet de datum waarop de opzegging ingaat, worden vermeld in de *formele kennisgeving*.

In de gevallen bedoeld in artikel II.18.1, onder e), f) en j), gaat de opzegging in op de dag die volgt op de datum waarop de contractant de *kennisgeving* van de opzegging heeft ontvangen.

Bovendien moet de contractant, op verzoek van de aanbestedende dienst en ongeacht de gronden tot opzegging, alle nodige bijstand, met inbegrip van informatie, documenten en bestanden, verstrekken teneinde de aanbestedende dienst in staat te stellen de diensten intern te voltooien of voort te zetten of deze over te dragen aan een nieuwe contractant, zonder onderbreking of negatieve gevolgen voor de kwaliteit of de continuïteit van de dienstverlening. De partijen kunnen overeenkomen een overgangsplan op te stellen waarin de door de contractant te verlenen bijstand wordt omschreven, tenzij een dergelijk plan reeds is opgenomen in andere contractuele documenten of in het bestek. De contractant moet deze bijstand zonder extra kosten verlenen, tenzij hij kan aantonen dat er voor die bijstand substantiële aanvullende middelen zijn vereist, in welk geval hij een raming van de betrokken kosten moet overleggen en de partijen te goeder trouw onderhandelen over een regeling ter zake.

I.18.4. Gevolgen van de opzegging

De contractant is aansprakelijk voor de schade die de aanbestedende dienst heeft geleden als gevolg van de opzegging van het raamcontract of een specifiek contract, met inbegrip van de extra kosten voor het aanstellen en contracteren van een andere contractant die de diensten moet verlenen of voltooien, tenzij de schade het gevolg is van een opzegging overeenkomstig artikel II.18.1, onder j), k) en l), of artikel II.18.2. De aanbestedende dienst kan de vergoeding van dergelijke schade eisen.

De contractant heeft geen recht op vergoeding van eventuele schade als gevolg van de opzegging van het raamcontract of een specifiek contract, met inbegrip van derving van verwachte winst, tenzij de schade het gevolg is van situaties die zijn bedoeld in artikel II.18.2.

De contractant moet alle nodige maatregelen nemen om de kosten te beperken, schade te voorkomen en de door hem aangegane verbintenissen op te zeggen of te beperken.

Binnen zestig dagen na de datum van opzegging moet de contractant alle verslagen, prestaties of *resultaten* aanleveren en alle facturen indienen die vereist zijn voor de diensten die vóór de datum van opzegging werden verleend.

In het geval van gezamenlijke inschrijvingen kan de aanbestedende dienst het raamcontract of een specifiek contract met elk lid van de combinatie afzonderlijk opzeggen op grond van artikel II.18.1, onder d), e), g), m) en n), en zulks onder de voorwaarden van artikel II.11.2.

I.19. FACTUREN, BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN E-FACTURERING

I.19.1. Facturen en belasting over de toegevoegde waarde

Op de facturen moet het volgende worden vermeld: identificatiegegevens van de contractant (of van de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving), het bedrag, de valuta en de datum, alsmede het kenmerk van het raamcontract en van het specifieke contract.

Op de facturen moet worden aangegeven waar de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) aan de belasting over de toegevoegde waarde (btw) is onderworpen en moeten de bedragen exclusief btw en de bedragen inclusief btw afzonderlijk worden vermeld.

De aanbestedende dienst is vrijgesteld van alle belastingen, heffingen en rechten, waaronder btw, overeenkomstig de artikelen 3 en 4 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, dat aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is gehecht.

De contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) moet bij de bevoegde autoriteiten de nodige stappen zetten om te zorgen voor vrijstelling van belastingen, heffingen en rechten, waaronder btw, voor de goederen en diensten die voor de *uitvoering van het raamcontract* vereist zijn.

I.19.2. E-facturering

Indien daarin in de bijzondere voorwaarden is voorzien, dient de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) facturen in elektronische vorm in, mits wordt voldaan aan de voorwaarden van Richtlijn 2006/112/EG betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, d.w.z. met een gekwalificeerde elektronische handtekening of via elektronische gegevensuitwisseling.

Indiening van facturen in standaardformaat (pdf) of per e-mail wordt niet aanvaard.

I.20. PRIJSHERZIENING

Indien in artikel I.5.2 een prijsindex is vastgesteld, is onderhavig artikel daarop van toepassing.

De prijzen zijn vast en kunnen tijdens het eerste jaar van het raamcontract niet worden herzien.

Bij het begin van het tweede jaar en elk daaropvolgend jaar van het raamcontract kan elke prijs op verzoek van een van de partijen naar boven of naar beneden worden herzien.

Een partij kan uiterlijk drie maanden vóór de verjaardag van de inwerkingtreding van het raamcontract schriftelijk verzoeken om een prijsherziening. De andere partij moet de ontvangst van het verzoek binnen 14 dagen bevestigen.

Op de verjaardag moet de aanbestedende dienst het definitieve indexcijfer voor de maand waarin het verzoek werd ontvangen, meedelen, of, bij gebreke daarvan, het laatste voorlopige indexcijfer dat voor die maand beschikbaar is. De contractant stelt op basis daarvan de nieuwe prijs vast en deelt die prijs, met het oog op verificatie, zo spoedig mogelijk mee aan de aanbestedende dienst.

De aanbestedende dienst verricht aankopen tegen de prijzen die gelden op de datum waarop het specifieke contract in werking treedt.

De prijsherziening wordt berekend volgens de volgende formule:

$$I_r$$

$$Pr = Po \times (\text{---})$$

I_o

waarbij Pr = herziene prijs;

P_o = prijs in de inschrijving;

I_o = indexcijfer voor de maand waarin het raamcontract in werking treedt;

I_r = indexcijfer voor de maand waarin het verzoek tot prijsherziening is ontvangen.

I.21. BETALINGEN EN GARANTIES

I.21.1. Datum van betaling

Als datum van betaling geldt de datum waarop de rekening van de aanbestedende dienst wordt gedebiteerd.

I.21.2. Valuta

De betalingen worden verricht in euro's, tenzij in artikel I.7 een andere valuta is vermeld.

I.21.3. Omrekening

De aanbestedende dienst verricht de omrekening tussen de euro en een andere valuta tegen de in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerde dagkoers van de euro of, bij gebreke daarvan, tegen de door de Europese Commissie vastgestelde en op de hieronder vermelde website gepubliceerde maandelijkse boekhoudkundige wisselkoers die geldt op de dag waarop de aanbestedende dienst de betalingsopdracht opstelt.

De contractant verricht de omrekening tussen de euro en een andere valuta tegen de door de Europese Commissie vastgestelde en op de hieronder vermelde website gepubliceerde maandelijkse boekhoudkundige wisselkoers die geldt op de datum van de betrokken factuur.

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm

I.21.4. Kosten voor overmaking

Kosten voor overmaking:

- a) de aanbestedende dienst draagt de door zijn bank in rekening gebrachte kosten voor verzending;
- b) de contractant draagt de door zijn bank in rekening gebrachte kosten voor ontvangst;
- c) de partij die verantwoordelijk is voor een herhaalde overmaking, draagt de kosten voor deze herhaalde overmaking.

I.21.5. Voorfinancieringsgaranties, uitvoeringsgaranties en honoreringszekerheden

Wanneer conform artikel I.6 een financiële garantie is vereist voor de betaling van een voorfinanciering, als uitvoeringsgarantie of als honoreringszekerheid, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- a) de financiële garantie wordt verleend door een bank of een door de aanbestedende dienst erkende financiële instelling of, op verzoek van de contractant en met instemming van de aanbestedende dienst, door een derde; en
- b) de garantie heeft tot gevolg dat de bank of de financiële instelling of de derde een onherroepelijke zekerheid stelt of op eerste verzoek garant staat voor de verplichtingen van de contractant, zonder dat de aanbestedende dienst zich eerst tot de hoofdschuldenaar (de contractant) hoeft te wenden.

De contractant draagt de kosten van de garantie.

Voorfinancieringsgaranties moeten van kracht blijven totdat de voorfinanciering is verrekend met tussentijdse betalingen of met de betaling van het saldo. Indien de saldobetaling geschiedt op grond van een debetnota, moet de voorfinancieringsgarantie van kracht blijven gedurende drie maanden nadat de debetnota aan de contractant is toegezonden. De aanbestedende dienst moet de garantie in de loop van de daaropvolgende maand vrijgeven.

Uitvoeringsgaranties waarborgen de nakoming van wezenlijke contractuele verplichtingen totdat de aanbestedende dienst de diensten definitief heeft goedgekeurd. De uitvoeringsgarantie mag niet hoger zijn dan 10 % van het totaalbedrag van het specifieke contract. De aanbestedende dienst moet de garantie volledig vrijgeven na de definitieve goedkeuring van de diensten, conform het bepaalde in het specifieke contract.

Honoreringszekerheden waarborgen de volledige verstrekking van de diensten overeenkomstig het specifieke contract, ook tijdens de termijn van contractuele aansprakelijkheid en totdat de aanbestedende dienst de diensten definitief heeft goedgekeurd. De honoreringszekerheid mag niet hoger zijn dan 10 % van het totaalbedrag van het specifieke contract. De aanbestedende dienst moet de honoreringszekerheid vrijgeven na het verstrijken van de termijn van contractuele aansprakelijkheid, conform het bepaalde in het specifieke contract.

De aanbestedende dienst mag geen honoreringszekerheid verlangen voor een specifiek contract waarvoor hij een uitvoeringsgarantie heeft gevraagd.

I.21.6. Tussentijdse betalingen en betaling van het saldo

De contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) moet een factuur voor een tussentijdse betaling indienen, conform het bepaalde in artikel I.6, het bestek of het specifieke contract.

Binnen zestig dagen na afloop van de termijn voor de verlening van de diensten moet de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) een factuur voor de betaling van het saldo indienen, conform het bepaalde in artikel I.6, het bestek of het specifieke contract.

Betaling van de factuur en goedkeuring van de documenten betekent niet dat wordt erkend dat deze volgens de regels zijn opgesteld of dat de erin opgenomen verklaringen en gegevens waarachtig, volledig en correct zijn.

De saldobetaling kan ook geschieden in de vorm van een terugvordering.

I.21.7. Opschorting van de betalingstermijn

De aanbestedende dienst kan de in artikel I.6 vermelde betalingstermijnen te allen tijde opschorten wanneer hij de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) ervan *kennisgeeft* dat zijn factuur niet kan worden verwerkt. De redenen die de aanbestedende dienst kan aanvoeren voor het feit dat hij niet in staat is een factuur te verwerken, zijn:

- a) de factuur voldoet niet aan de voorwaarden van het raamcontract;
- b) de contractant heeft niet de vereiste documenten of prestaties aangeleverd, of
- c) de aanbestedende dienst heeft opmerkingen over de documenten of prestaties die samen met de factuur zijn aangeleverd.

De aanbestedende dienst moet de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) zo spoedig mogelijk *kennisgeven* van een dergelijke opschorting, met opgave van de redenen daarvoor. In de onder b) en c) bedoelde gevallen, geeft de aanbestedende dienst de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) kennis van de termijnen voor het indienen van aanvullende informatie of correcties of een nieuwe versie van de documenten of de te leveren prestaties, mits de aanbestedende dienst daarom verzoekt.

De opschorting gaat in op de datum waarop de aanbestedende dienst de *kennisgeving* verzendt. De resterende betalingstermijn gaat opnieuw in op de datum waarop de gevraagde inlichtingen of de herziene documenten zijn ontvangen, of waarop de vereiste aanvullende verificaties, waaronder controles ter plaatse, zijn uitgevoerd. Wanneer de opschortingstermijn langer dan twee maanden duurt, kan de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) de aanbestedende dienst vragen waarom de opschorting wordt gehandhaafd.

Wanneer de betalingstermijnen zijn opgeschort na afwijzing van een in de eerste alinea bedoeld document en ook het nieuwe overgelegde document wordt afgewezen, behoudt de aanbestedende dienst zich het recht voor het specifieke contract op te zeggen overeenkomstig artikel II.18.1, onder c).

I.21.8. Vertragsrente

Na het verstrijken van de in artikel I.6 vermelde betalingstermijnen heeft de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) recht op vertragsrente tegen de rentevoet die door de Europese Centrale Bank voor haar basisherfinancieringstransacties in euro's wordt toegepast (de referentievoet), vermeerderd met acht procentpunt. De referentievoet is de referentievoet die geldt op de eerste dag van de maand waarin de betalingstermijn verstrijkt, zoals bekendgemaakt in de C-serie van het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Opschorting van de betalingstermijn overeenkomstig artikel II.21.7 kan niet als een niet-tijdige betaling worden beschouwd.

Vertragingsrente is verschuldigd over de periode vanaf de dag volgende op de datum waarop de betalingstermijn is verstreken tot en met de dag van de betaling in de zin van artikel II.21.1.

Wanneer de berekende rente lager is dan of gelijk is aan 200 EUR, hoeft deze rente echter uitsluitend aan de contractant (of de leider in het geval van een gezamenlijke inschrijving) te worden betaald als hij daartoe binnen twee maanden na de ontvangst van de te late betaling een verzoek indient.

I.22. VERGOEDING VAN KOSTEN

II.22.1. Indien daarin in de bijzondere voorwaarden of in het bestek is voorzien, moet de aanbestedende dienst de kosten die direct verband houden met de verlening van de diensten vergoeden na overlegging door de contractant van bewijsstukken of op basis van vaste bedragen.

II.22.2. De aanbestedende dienst vergoedt reis- en verblijfkosten op basis van de kortste reisweg en het minimum aantal overnachtingen dat op de plaats van bestemming nodig is.

II.22.3. De aanbestedende dienst vergoedt reiskosten volgens de onderstaande regeling:

- a) reis per vliegtuig: tot ten hoogste de kostprijs van een economyclassticket op het ogenblik van de reservering;
- b) reis per boot of per trein: tot ten hoogste de kostprijs van een ticket eerste klasse;
- c) reis per auto: op basis van het spoorwegtarief eerste klasse voor hetzelfde traject en op dezelfde dag.

Voorts vergoedt de aanbestedende dienst de kosten voor reizen buiten het grondgebied van de Unie mits hij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming heeft gegeven.

II.22.4. De aanbestedende dienst vergoedt verblijfkosten op basis van een dagvergoeding volgens de onderstaande regeling:

- a) voor reizen van minder dan 200 km (retour) worden geen verblijfkosten betaald;
- b) de dagvergoeding wordt alleen betaald na ontvangst van bewijsstukken waaruit blijkt dat de betrokken persoon op de plaats van bestemming aanwezig was;
- c) de dagvergoeding bestaat uit een vast bedrag ter betaling van alle verblijfkosten, met inbegrip van maaltijden, plaatselijk vervoer, waaronder vervoer van en naar de luchthaven of het station, verzekeringen en kleine onkosten;
- d) de dagvergoeding wordt uitbetaald op basis van de in artikel I.5.3 vermelde vaste bedragen;

- e) verblijfkosten worden vergoed na overlegging van bewijsstukken waaruit blijkt hoeveel overnachtingen op de plaats van bestemming nodig zijn, tot maximaal de in artikel I.5.3 genoemde vaste bedragen.

II.22.5. De aanbestedende dienst vergoedt de kosten van verzending van materieel of niet-begeleide bagage mits hij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming heeft gegeven.

I.23. TERUGVORDERING

II.23.1. Indien er overeenkomstig het raamcontract een bedrag moet worden teruggevorderd, moet de contractant het betrokken bedrag terugbetalen aan de aanbestedende dienst.

I.23.2. Terugvorderingsprocedure

Vóór de terugvordering moet de aanbestedende dienst de contractant *formeel kennisgeven* van zijn voornemen om het geclaimde bedrag terug te vorderen, met vermelding van het verschuldigde bedrag en van de redenen voor de terugvordering en met het verzoek aan de contractant om binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving eventueel opmerkingen te maken.

Indien er geen opmerkingen zijn ingediend of indien de aanbestedende dienst ondanks de ingediende opmerkingen beslist de terugvorderingsprocedure voort te zetten, kan de aanbestedende dienst de terugvordering bevestigen door de contractant *formeel* een debetnota *ter kennis te brengen*, waarin de datum voor de betaling is vermeld. De contractant moet de betaling verrichten overeenkomstig de bepalingen van de debetnota.

Indien de contractant op de vervaldag niet heeft betaald, kan de aanbestedende dienst, na de contractant hiervan schriftelijk op de hoogte te hebben gebracht, de verschuldigde bedragen terugvorderen:

- a) door verrekening met bedragen die eventueel aan de contractant verschuldigd zijn door de Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie of een uitvoerend agentschap dat de begroting van de Unie uitvoert;
- b) door het aanspreken van de financiële garantie, indien de contractant een garantie aan de aanbestedende dienst heeft verleend;
- c) door een gerechtelijke procedure te beginnen.

I.23.3. Vertragsrente

Wanneer de contractant het verschuldigde bedrag op de door de aanbestedende dienst in de debetnota vastgestelde uiterste datum niet heeft betaald, is over het verschuldigde bedrag rente verschuldigd, berekend tegen de in artikel II.21.8 vermelde rentevoet. Vertragsrente is verschuldigd over de periode vanaf de dag volgende op de datum waarop de betalingstermijn is verstreken tot en met de dag waarop de aanbestedende dienst het volledige verschuldigde bedrag ontvangt.

Elke gedeeltelijke betaling wordt eerst aangerekend op de kosten en de vertragsrente, en pas daarna op de hoofdsom.

I.23.4. Terugvordering in het geval van een gezamenlijke inschrijving

Indien het contract is ondertekend door een combinatie (gezamenlijke inschrijving), is de combinatie hoofdelijk aansprakelijk onder de voorwaarden van artikel II.6 (Aansprakelijkheid). De aanbestedende dienst stuurt de debetnota eerst naar de leider van de combinatie.

Indien de leider op de vervaldag niet het volledige bedrag heeft betaald en indien het verschuldigde bedrag niet of slechts gedeeltelijk kan worden verrekend overeenkomstig artikel II.23.2, onder a), dan kan de aanbestedende dienst het nog verschuldigde bedrag terugvorderen van een of meer andere leden van de combinatie door hun een debetnota *ter kennis te brengen* overeenkomstig het bepaalde in artikel II.23.2.

I.24. CONTROLES EN AUDITS

II.24.1. De aanbestedende dienst en het Europees Bureau voor fraudebestrijding kunnen controles verrichten en audits verlangen betreffende de *uitvoering van het raamcontract*. De verificaties kunnen worden uitgevoerd door het eigen personeel van OLAF of door een door OLAF daartoe gemachtigde externe instantie.

Dergelijke controles en audits kunnen worden gestart op elk moment tijdens de verlening van de diensten en gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo wordt betaald van het laatste specifieke contract dat op grond van dit raamcontract is gesloten.

De auditprocedure wordt gestart op de datum van ontvangst van de desbetreffende door de aanbestedende dienst verzonden brief. Audits worden op basis van vertrouwelijkheid uitgevoerd.

II.24.2. De contractant moet alle originele documenten op elk passend medium bewaren, met inbegrip van gedigitaliseerde originelen wanneer dat door het nationale recht is toegestaan, gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo wordt betaald van het laatste specifieke contract dat op grond van dit raamcontract is gesloten.

II.24.3. De contractant moet het personeel van de aanbestedende dienst en de door de aanbestedende dienst gemachtigde externe personen op passende wijze toegang verlenen tot de plaatsen en de bedrijfsruimten waar het raamcontract wordt uitgevoerd, alsmede tot alle noodzakelijke gegevens, ook in elektronische vorm, om dergelijke controles en audits tot een goed einde te brengen. De contractant moet ervoor zorgen dat de gegevens op het moment van de controle of audit vlot beschikbaar zijn en dat de gegevens, indien daarom wordt gevraagd, in een passende vorm worden overhandigd.

II.24.4. Op grond van de tijdens de audit gedane vaststellingen wordt een voorlopig verslag opgesteld. De aanbestedende dienst of zijn gemachtigde vertegenwoordiger moet dat verslag aan de contractant toezenden, die binnen dertig dagen na de datum van ontvangst van het verslag opmerkingen kan indienen. De contractant moet het eindverslag ontvangen binnen zestig dagen na het verstrijken van de termijn voor het indienen van opmerkingen.

Op grond van de definitieve conclusies van de audit kan de aanbestedende dienst gedane betalingen overeenkomstig artikel II.23 geheel of gedeeltelijk terugvorderen en alle andere maatregelen nemen die hij noodzakelijk acht.

II.24.5. Overeenkomstig Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen *fraudes* en andere *onregelmatigheden* en Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), kan OLAF onderzoeken instellen, met inbegrip van controles en verificaties ter plaatse, teneinde vast te stellen of er sprake is van *fraude*, corruptie of andere onwettige activiteiten in verband met het betrokken contract, waardoor de financiële belangen van de Unie zijn geschaad. Bevindingen van dergelijke onderzoeken kunnen leiden tot strafvervolging overeenkomstig nationaal recht.

Dergelijke onderzoeken kunnen worden uitgevoerd op elk moment tijdens de verlening van de diensten en gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo wordt betaald van het laatste specifieke contract dat op grond van dit raamcontract is gesloten.

II.24.6. De Europese Rekenkamer en het bij Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad⁵ opgerichte Europees Openbaar Ministerie ('EOM') hebben voor de uitvoering van controles, audits en onderzoeken dezelfde rechten als de aanbestedende dienst, en met name het recht van toegang.

---

⁵ Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie.

